

از هیچ نداشتن، یک چیز کم داشتن، خوبتر است

دیپلوم انجنیر اسرار

آلمان 07.03.2011

دوستان محترم در ارتباط تدوین الفبای لسان شغنانی یا پامیری جرو بحث دلچسپ و با احساس مسئولیت در سایت سیمای شغنان صورت میگیرد و جریان دارد. البته مهم است. به عقیده ی من در آغاز کار مهم چند حرف یا صدا های خاص که در لسان ما موجود اند میباشند و باید تدوین ترتیب و پذیرفته شوند. من فکر میکنم این کار انجام شده است. زیرا قرار نوشته ها کتاب های درسی ترتیب و آماده ی چاپ میباشند. اینکه افعال چطور برای متکلم مخاطب غایب نگاشته شوند و یا جمع کلمات چگونه ترکیب شود مربوط میشود به طرز قواعد و درست نویسی از لحاظ تلفظ و صدای کلمات که بایست نوشته شوند.

قابل تذکر است که برای لسان های دیگر دنیا نیز الفبا به آسانی و مدت کوتاه بوجود نه آمده است. اشخاص و افرادی در زمینه اشکال را ترتیب و به صدا های مختلف آن را پذیرفتند و بعداً به مرور زمان تغییراتی در آن نظر به ضرورت ها بوجود آمده است. که شکل فعلی را به خود اختیار کرده است. مثلاً لسان جاپانی و چینائی مدت های طولانی را در بر گرفته است و یا لسان آلمانی بعد از مدت ها اخیراً توسط عده ی از دانشمندان آلمانی بشمول شیلر (1779-1805) و گویت (1749-1832) ترتیب و تدوین گردید تا مورد استفاده نورمال قرار گرفت ولی در این اواخر بنا بر ضرورت و یک سلسله مشکلات هاباز هم تغییر نمود. زیرا آلمانی ها با آنکه تسته تور مکمل آلمانی را هم داشتند و دارند و شامل سیستم نرم افزار (سافت ویر) کامپیوتر هم است نمی توانستند در هر کامپیوتر خارج از آلمان بدون نسب الفبا یا تسته تور آلمانی بصورت مکمل نوشته کنند. بدین ملحوظ و سایر ضرورت ها دیگر لازم دیدند تا چند حرف اختصاصی خود را تغییر بدهند. یعنی حروف

SS به ß -- UE به Ü -- OE به Ö -- AE به Ä -->>>

ss-ß -- ue-ü -- oe-ö -- ae-ä -->>>

این تغییرات تخمین 170 سال بعد در گذشت ولفگنگ گویت انجام شد.

برای الفبای لسان شغنانی هم ممکن شرایط و چالش های زیاد جوانب افغانستان در زمینه تاثیر گذار باشد در غیر آن در صورتیکه از همان ابتدا الفبا به حروف لاتین ترتیب میشد به عقیده ی من بهتر بود.

اکنون که کار انجام شده باید بدون چون و چرا پیش برود. در صورت ایجاد مشکلات بعداً اصلاح شود. نباید تشویش نماییم. باید در زمینه کار شود.

در مرحله مشخص کنونی پیشنهاد من اینست که:

- دوستان محترم که در کابل استند در ارتباط تقرردوسه نفر از تحصیل یافته ها جهت ایجاد و نشر پروگرام شغنانی به رادیو تلویزیون ملی و اطلاعات و کلتور در تماس شوند کار خوبی خواهد شد. تا مانند دیگر لسان ها پروگرام آغازین یک ساعته یا نیم ساعته در رادیو و تلویزیون شروع شود.